

Брюксел, 25.11.2020 г.
SWD(2020) 296 final

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА
РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО,
придружаващ
Предложение за
РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
относно европейска рамка за управление на данните
(Акт за управление на данните)

{COM(2020) 767 final} - {SEC(2020) 405 final} - {SWD(2020) 295 final}

А. Необходимост от действия
В какво се изразява проблемът и защо той се разглежда на равнището на ЕС?
<p>Проблемът, който настоящата инициатива има за цел да разреши, е че споделянето на данни в ЕС остава ограничено въпреки потенциалните ползи от подобно споделяне за икономиката и за обществото. Установени са три основни причини за това:</p> <ul style="list-style-type: none"> – слабо доверие по отношение на споделянето на данни; – трудности при повторното използване на някои данни от обществения сектор и събирането на данни на алтруистични основания; – технически пречки за повторното използване на данни.
Какво следва да бъде постигнато?
<p>Целта е да се повиши доверието по отношение на споделянето на данните, да се укрепят механизмите, които повишават наличността на данните, и да се преодолеят техническите пречки за повторното използване на данните. Това ще спомогне за наличността на данните, които могат да бъдат използвани в икономиката (за разработването на нови продукти и услуги, за по-висока ефективност) и в обществото (за преодоляване на предизвикателствата пред обществото). Инициативата има за цел да създаде основата за нов, европейски начин на управление на данните като алтернатива на модела на платформата, който понастоящем се ръководи от големите технологични дружества.</p>
Каква е добавената стойност от действия на равнището на ЕС (субсидиарност)?
<p>С наличието на общи правила във всички държави членки инициативата ще гарантира, че дружествата могат да се възползват от мащаба на вътрешния пазар и да внедряват своите продукти и услуги в целия ЕС. Дружествата и научноизследователските организации биха могли да имат достъп до данни от различни държави членки при сходни условия.</p>
Б. Решения
Какви са различните варианти за постигане на целите? Има ли предпочитан вариант сред тях? Ако не, защо?
<p>Оценката на въздействието беше насочена към четири области на намеса: механизми за подобро повторно използване на данни от обществения сектор, мерки за създаване на доверие в посредниците за данни, мерки за подпомагане на алтруизма по отношение на данните и създаване на европейски механизъм, който да координира и насочва хоризонталните аспекти на управлението. В оценката на въздействието за всяка област са разгледани варианти с незадължителен характер, като насоки или препоръки, и два варианта със задължителен правен характер, които се различават по своята степен на интензивност.</p> <p>В анализа се стигна до заключението, че не може да се очаква незадължителните правни мерки да създадат необходимото доверие по отношение на споделянето на данни в различните области на намеса. Например алтруизмът по отношение на данните включва силен компонент за защита на потребителите, чиито цели са трудни за постигане само въз основа на незадължителни мерки.</p> <p>По отношение на подобреното повторно използване на данни от обществения сектор беше разгледан модел както на централизирано, така и на децентрализирано управление на повторното използване на данни. За мерките, целящи да създадат доверие в посредниците за данни, вариантите се различават по отношение на доброволния или задължителен характер на схемата за етикетиране/сертифициране. Що се отнася до алтруизма по отношение на данните, бе направена оценка на схемата за доброволно сертифициране и на схемата за задължително издаване на разрешение. Вариантите за създаване на европейски механизъм за координиране и управление на хоризонталните аспекти на управлението бяха създаването на самостоятелен правен орган и</p>

възлагането на Комисията на създаването на експертна група.

В оценката се стигна до заключението, че за три области на намеса предпочитаният вариант е този с по-нисък интензитет. Вариантът с по-висок интензитет обаче беше по-благоприятен, що се отнася до алтруизма по отношение на данните: наличието на задължително разрешение, издадено от публичен орган, би създавало необходимото доверие в механизмите за алтруизъм по отношение на данните. По отношение на етикетирането или сертифицирането на посредниците за данни задължителната схема с по-висок интензитет също би била възможна алтернатива, тъй като тя би създавала ясни правила за функциониране в рамките на европейския пазар на данни и би създавала по-голямо доверие в услугите на такива посредници.

Какви са позициите на различните заинтересовани страни? Кой подкрепя отделните варианти?

Публичните органи приветстват усилията за улесняване на участието на обществения сектор в общи европейски пространства на данни. Те подкрепят механизма за обслужване на едно гише по отношение на повторното използване на данни, както и засилената роля на органите на ЕС при приоритизирането на стандартите. Браншовите организации, включително МСП и стопанските асоциации, подчертават значението на стандартизацията и оперативната съвместимост и се застъпват за приемането на доброволен механизъм за сертифициране/етикетиране на посредниците за данни. Академичните и изследователските институции подкрепят засилването на повторното използване на определени данни от обществения сектор и алтруизма по отношение на данните. Широката общественост подкрепя въвеждането на цялостна стратегия по отношение на данните и алтруистичното споделяне на данни, както и въвеждането на технически средства, позволяващи на хората да участват активно в икономиката, основана на данните.

В. Въздействие на предпочитания вариант

Какви са ползите от предпочитания вариант (ако има такъв, в противен случай — на основните варианти)?

Предпочетеният пакет би имал пряко въздействие върху икономиката на ЕС, основана на данните, чийто размер се оценява между 7,2 милиарда евро и 10,9 милиарда евро през 2028 г. Освен това инициативата ще действа като катализатор за създаване на по-ефективни услуги и нови продукти, базирани на данните, включително изкуствен интелект. Това ще бъде от полза не само за икономиката, основана на данните, но и за икономиката на ЕС и обществото като цяло. Например тя ще спомогне за потенциални приходи в размер от 1,3 трилиона евро до 2027 г. от увеличаване на производителността в преработвателната промишленост чрез данните от интернет на предметите и ще помогне за спестяването на около 120 милиарда евро годишно в сектора на здравеопазването в ЕС.

Какви са разходите за предпочитания вариант (ако има такъв, в противен случай — за основните варианти)?

В доклада подробно се описват различните разходи за всяка мярка за съответните заинтересовани страни, включително за изготвящите данни субекти и субектите, използващи повторно данните. Например една доброволна схема за етикетиране би довела до еднократни разходи за посредниците за данни в размер на 20 000—50 000 евро за получаване на етикет.

Какво е въздействието върху МСП и конкурентоспособността?

МСП ще се възползват от опростен достъп до данни от обществения сектор. За новите посредници за данни потенциалното увеличаване на клиентската база и на приходите до голяма степен ще надхвърлят разходите, направени за сертифициране/етикетиране.

Ще има ли значително въздействие върху националните бюджети и администрации?

Държавите членки, които все още нямат структури за предоставяне на достъп до намиращи се в публичния сектор данни, ще трябва да поемат съответните разходи. Това може да е еднократна сума в размер на 10,6 милиона евро средно за всяка държава членка и периодични годишни разходи в размер на 610 000 евро за поддръжка. Икономическите приходи от такси и спестявания, дължащи се на по-високата ефективност (последната се оценява на 684 милиона евро годишно), обаче ще надхвърлят значително тези разходи.

Ще има ли друго значително въздействие?

По-доброто използване на данните може да доведе до подобрения в областта на здравеопазването и благосъстоянието, до по-добра околна среда, да позволи засилване на действията в областта на климата и до по-ефективни обществени услуги. В сектора на здравеопазването данните могат да спомогнат за разработването на по-добро и по-персонализирано лечение. В сектора на мобилността в допълнение към спестяването на над 27 милиона часа време на ползвателите на обществения транспорт биха могли да се спестят годишно до 20 милиарда евро разходи за труд на водачите на автомобили благодарение на навигацията в реално време. Това намалява времето, прекарано в задръствания, и носи ползи за околната среда поради намаляването на емисиите на CO₂ и замърсяването на въздуха.

Налице ли е пропорционалност?

С инициативата се създава рамка, благоприятстваща споделянето на данни в ЕС. Тя е пропорционална на преследваните цели и оставя възможности за гъвкавост за допълнителни мерки на национално и секторно равнище.

Г. Последващи действия

Кога ще се извърши преглед на политиката?

Преглед на политиката ще бъде извършен след 4 години.